
Visszatekintő:
XX. stratégiai konferencia

I.

Kerekasztal-beszélgetés az ifjúsági közösségépítés kihívásairól és eredményeiről

A november 5-én, Lakiteleken megrendezett XX. stratégiai konferencia keretében kerekasztal-beszélgetésre is sor került, amelynek fókuszában az ifjúsági közösségépítés kihívásai és a lehetséges megoldások álltak.

A beszélgetésen részt vett Dr. Juhász Erika szakmafejlesztési igazgató, aki a Kárpát-medencére kiterjedő kutatási és gyakorlati tapasztalatokkal gazdagította a diskurzust; Éles Krisztina vármegyei igazgató, aki Vas vármegye városi és vidéki közösségeinek példáit osztotta meg; Szabó Csaba, a kecskeméti Hírös Agóra szakmai vezetője, aki Kecskemét és térségének ifjúsági közösségépítési tapasztalatait képviselte; valamint Lázár Tünde intézményvezető, aki Tiszanána és környéke kisebb közösségeinek kihívásairól és gyakorlatáról számolt be.

A kerekasztal-beszélgetés célja az volt, hogy válasz találgasson arra, hogyan vonható be a fiatal generáció a közösségi életbe, milyen módszerekkel érhető el, hogy a közösségi művelődés lépést tartson a gyorsan változó világgal, és milyen szereplők, illetve kezdeményezések segíthetik a közösségek fejlesztését.

FIATALOK BEVONÁSA A KÖZMŰVELŐDÉSBE

A kerekasztal-beszélgetés első kérdése arra irányult, hogyan lehet bevonni a fiatalokat a közművelődésbe. Dr. Juhász Erika felhívta a figyelmet arra, hogy először is érdemes megvizsgálni, kit tekintünk fiatalnak, hiszen az elmúlt évszázadban jelentősen csökkent a fiatalok aránya. Szerinte a digitális eszközök lehetőséget adnak arra, hogy közelebb hozzuk őket a közösségi programokhoz. Éles Krisztina szerint a bevonás kulcsa a bizalom építése, és fontos, hogy a fiatalokat megfelelő hangnemben szólítsuk meg. Szabó Csaba hangsúlyozta, hogy a közösségi terek fejlesztéséhez kapott támogatások segítenek elérni a fiatalokat, és a médiában való jelenlét szintén hasznos eszköz lehet. Lázár Tünde szerint kis közösségekben könnyebb személyes kapcsolatot teremteni akkor, ha a fiataloknak az együttműködés során bizalmat és feladatokat is adunk.

SIKERES PROJEKTEK BEMUTATÁSA

A résztvevők több sikeres projektet is megosztottak. Dr. Juhász Erika példaként említette a Debrecenben működő rocksulit és az e-sport népszerűsítését, amelyek több száz fiatalot vonzanak. Éles Krisztina elmesélte, hogy Vas vármegyében a fiatalokat bevonták egy helyi újság

szerkesztésébe, és a robotika is sikeres volt, amelyet kis-településekre is elvittek. Szabó Csaba nemzetközi táborokat és zöld projekteket szervezett, amelyekkel a fiatalokat különféle kultúrák és környezetvédelmi kérdések iránt érzékenyítette. Lázár Tünde a helyi értékek gyűjtésére és a méhészet hagyományának megismertetésére építő projekteket említette, amelyeket digitális méregtelenítéssel is kiegészítettek – az alkalmak alatt nem használhattak telefonokat.

EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS PARTNERSÉG

Az együttműködési lehetőségek kapcsán Dr. Juhász Erika kiemelte az ifjúsági stratégiák fontosságát, amelyek akkor működnek jól, ha a fiatalok készítik el a terveket, az idősebbek pedig mentorálják őket. Éles Krisztina a szentgotthárdi példa révén mutatta be, hogy hogyan építhetők be a nemzetiségi értékek egy közösségi projektbe. Szabó Csaba a generációk találkozásának fontosságát hangsúlyozta, például a nyugdíjasok és fiatalok közös munkájának támogatásával. Lázár Tünde egy kisebb településen élő fiatalokat az önkormányzati munkába vont be úgy, hogy a testületi bizottságok külsős tagjai közülük kerültek ki.

JÖVŐBELI LEHETŐSÉGEK A KÖZMŰVELŐDÉS TERÜLETÉN

A jövőt illetően Dr. Juhász Erika megjegyezte, hogy a közművelődés most egy átmeneti időszakot él, és egyensúlyt kell teremteni a hagyományok ápolása és az új irányzatok között. Éles Krisztina szerint fontos, hogy a fiatalok bizalmat kapjanak, és hogy ötleteiket támogatással kísérik. Szabó Csaba az önkéntes munka motiválását javasolta, amelyért koncert- vagy belépőjegyekkel lehetne fiatalokat jutalmazni. Lázár Tünde pedig nemzetközi kapcsolatok kiépítésére és a fiatalok munkájának elismerésére fókuszálna, különböző díjak formájában.

Ez a kerekasztal-beszélgetés rávilágított, hogy a közművelődés területén a fiatalok bevonása elengedhetetlen a jövő közösségeinek építéséhez. A résztvevők különböző megközelítésekkel ugyan, de egyöntetűen hitet tettek a fiatalok aktív részvételének támogatása mellett.

Ifjúság a lakótelepeken – plenáris előadások

A november 5-én megrendezett konferencia keretében két izgalmas és inspiráló plenáris előadás zajlott, melyek az ifjúsági közösségépítés különböző megközelítéseit mutatták be. A résztvevők betekintést nyerhettek abba, hogy a lakótelepi közösségi tér, az Agóra Veszprém Kulturális Központ, és a békéscsabai Csabagyöngye Kulturális Központ milyen eszközökkel és módszerekkel éri el a fiatalokat, illetve milyen különleges programokat kínálnak számukra.

LÁTVÁNYKONYHÁVAL ÉS GASZTRONÓMIAI TÁBOROKKAL – AZ AGÓRA VESZPRÉM KULTURÁLIS KÖZPONT PÉLDÁJA

Az első előadást Neveda Amália, az Agóra Veszprém Kulturális Központ igazgatója tartotta, aki bemutatta, hogyan sikerült új élettel megtölteni a lakótelepen található kulturális intézményt. Az Agóra, amely korábban Megyei Művelődési Központként működött, 2015 óta teljesen megújult formában és új lehetőségekkel várja látogatóit. Az intézmény olyan modern közösségi tereket alakított ki, mint például a látványkonyha, ahol a hagyományos és a modern gasztronómiai irányzatok találkoznak. A fiatalok számára szervezett foglalkozásokon, a mézeskalács és rétes készítés mellett, olyan kreatív süteménykészítési lehetőségek is elérhetők, mint a cukorvirág-, vagy a makaronkészítés.

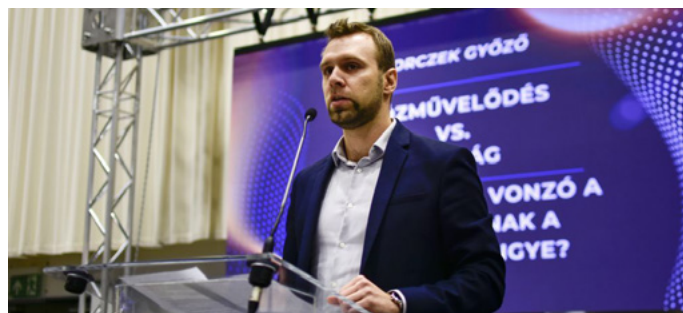

A látványkonyhában ráadásul különleges kurzusokat is indítottak, mint például a sushi- és tengeri herkentyűk készítését bemutató workshopok, amelyek nagy népszerűségnek örvendenek. Az intézmény nyaranta gyerekeknek szervez gasztronómiai táborokat is, melyek célja, hogy már fiatal korban fejlesszék a gasztronómiai kultúrára való nyitottságot.

Neveda Amália emellett bemutatta az intézményben működő „Pódium Ifjúsági Színjátszó Csoport”-ot, amely lehetőséget biztosít, a 11 évesektől a nyugdíjas korosztályig mindenkinek, az egyéni képességek fejlesztésére. A színjátszó csoport tagjai a próbák és előadások során nemcsak kommunikációs képességeiket fejlesztik, de nő az önbizalmuk és szociális érzékenységük is.

KÖZMŰVELŐDÉS VS. IFJÚSÁG – MI TESZI VONZÓVÁ A CSABAGYÖNGYE KULTURÁLIS KÖZPONTOT?

A második előadást Forczek Győző, a Csabagyöngye Kulturális Központ igazgatóhelyettese tartotta, aki rávilágított, milyen kihívásokkal néz szembe egy kulturális intézmény az ifjúság megszólítása terén. A „vs.” kifejezés az előadás címében a közművelődés és a fiatalok között húzódó távolságra utalt. A békéscsabai Csabagyöngye a nyitottság és barátság jegyében segíti a fiatalok önálló tevékenységeit, teret biztosítva számukra. Az intézmény Ifjúsági Konceptiója lehetőséget ad a fiataloknak, hogy saját programjaikat szervezhessék, és szakmai támogatást nyújt számukra, legyen szó közösségi tér biztosításáról vagy reklámfelületek kínálatáról.

A Csabagyöngye kulturális életében kiemelt szerepet töltenek be a könnyűzenei koncertek, melyeket különféle csoportokban szerveznek, úgymint „Csakk esték”, „Csakk terasz”, emellett biztosítottak próbatermi lehetőségek is. Az intézmény évről évre központi szerepet vállal a Garabonciás Napok szervezésében is, amely Békéscsaba fiataljai számára különleges élményeket kínál.

A két előadás bemutatta, hogy a fiatalok közösségépítése és elérése sokrétű, kreatív megközelítést igényel. A veszprémi Agóra és a Csabagyöngye példái azt mutatják, hogy a kulturális központok képesek alkalmazkodni a változó igényekhez, és vonzó, értéket közvetítő programokat kínálnak a fiatal generáció számára, legyen szó akár gasztronómiai táborokról, színjátszó csoportokról vagy könnyűzenei programokról.

„Ahol az ötletekből valóság lesz” – Izgalmas, fiatalos, kreatív poszterek

Az ifjúsági Közösségépítés témájához poszterkiállítás is kapcsolódott. A felhívásra 26 jó gyakorlatot bemutató pályamunka érkezett az ország számos vármegyéjéből. Közülük 10 kapott lehetőséget arra, hogy poszterséta keretein belül mutathassa meg, milyen módszerekkel sikerült eredményeket elérniük a témában:

A nyertesek listája:

Mikszáth Kálmán Művelődési Központ

Balassagyarmat, Nógrád vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: MKMK diákfórum

Pannónia Kulturális Központ és Könyvtár

Balatonalmádi, Veszprém vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Önkéntes munkától a saját szervezésű fesztiválig

DEMKI - Debreceni Művelődési Központ és Ifjúsági Ház Nonprofit Kft.

Debrecen, Hajdú-Bihar vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: BeugRoom: ahol az ötletekből valóság lesz

Mi egy Másért Gyulai Gyermekekért és Ifjúságért Közhasznú Egyesület

Gyula, Békés vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Hetedhét Játékváros

Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat

Hajdúnánás, Hajdú-Bihar vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat Hajdúnánáson (GYIÖK), Ifjúsági Stratégiai Konceptió

Móra Ferenc Művelődési Központ

Kiskunfélegyháza, Bács-Kiskun vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Középkolás kvíz

Szentesi Művelődési Központ

Szentes, Csongrád vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Szentesi DiákBrancs mint ifjúsági közösség- és közéletfejlesztési program, Szent Dió

Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság

Tata, Komárom-Esztergom vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Az IKSZ Börzétől az „Ülj mellém!” programunkig - azaz hogyan tudjuk az ifjúságot innovatívan megszólítani, bevonni és közösséggé formálni

Élő Forrás Hagyományörző Egyesület – Hunyor Népfőiskola

Kiscsős, Veszprém vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Ifjúság, boldogság! Jelenetek ifjúsági közösségeink életéből

KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesület

Karcag, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye
A beküldött jó gyakorlat témája: Jó gyakorlat a KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesületben: Ifjúsági közösségépítés Karcagon (KVDÖK, KIFLI)

Rajtuk kívül a konferencia plenáris részének kerekasztal-beszélgetésében részt vevő két szakember is bemutatta intézményük jó gyakorlatait poszter formájában is:

Fekete István Könyvtár és Művelődési Ház

Tiszanána, Heves vármegye

A jó gyakorlat témája: Ifjúsági értékőr program

Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Kft.

Kecskemét, Bács-Kiskun vármegye

A jó gyakorlat témája: Városrészi közösségépítés, hátrányos helyzetű fiatalok bevonása

A konferencia résztvevői 12 jó gyakorlatot ismerhettek meg a poszterek és a jelen lévő szakemberek szóbeli kiegészítései alapján, poszterséta keretében. Izgalmas, fiatalos, kreatív, adaptálható módszerekkel, fejlesztési folyamatokkal találkozhattak az érdeklődők.

Láthatatlan hősök a reflektorfényben: díjak a közösségi kultúráért

A közművelődés és a közösségi munka világában ritkán kerülnek a reflektorfénybe azok, akik nap mint nap a háttérben dolgoznak. Ezek az elkötelezett szakemberek hivatástudatból, belső indítatásból formálják a helyi közösségeket, gyakran észrevétlenül, mégis meghatározó módon.

A Nemzeti Művelődési Intézet, mint a közművelődés országos módszertani háttérintézménye, fontosnak tartja, hogy elismerje azoknak az áldozatos munkáját, akik tevékenységükkel hozzájárulnak a helyi társadalom erősítéséhez, értékeinek feltárásához és gyarapításához. Ennek jegyében alapították meg azokat a rangos szakmai díjakat, amelyek a közösségi kultúra különböző területein kiemelkedő teljesítményt nyújtó szakembereket díjazták.

Az Illyés Gyula Közművelődési Életműdíjra, a Beke Pál-díjra, a Karácsony Sándor-díjra, a Közösségeket Támogató Önkormányzat díjára, a Közösségépítő

Önkéntes díjára, valamint a Közművelődést Támogató díjra érkezett több mint 100 jelölés a javaslatvételi időszak lezárásáig. A magas részvételi arány azt mutatja, hogy egyre nagyobb figyelem és elismerés övezi azokat, akik fáradhatatlanul dolgoznak a helyi értékek és a kulturális örökség megőrzésén.

A díjak ünnepélyes átadására 2024. november 5-én, a Nemzeti Művelődési Intézet XX. Stratégiai Konferenciáján került sor, amelynek a lakiteleki Hungarikum Liget Kárpátia Rendezvényháza adott otthont. Ez az esemény nemcsak az egyéni teljesítmények elismeréséről szólt, hanem a közösségi szellem és a kulturális összefogás ünneplésére is alkalmat adott.

A Nemzeti Művelődési Intézet ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik közreműködtek a jelölési folyamatban, és hozzájárultak ahhoz, hogy ezeknek a láthatatlan hősöknek a munkája méltó elismerésben részesüljön.

Átadták a Nemzeti Művelődési Intézet által alapított rangos szakmai elismeréseket

Kiemelkedő közösségépítő tevékenységet végző szakemberek, önkéntesek és önkormányzatok vehették át a Nemzeti Művelődési Intézet által alapított díjakat a szervezet XX. jubileumi stratégiai konferenciájának keretében.

Az elismeréseket Novák Irén, művészetért és közösségi művelődésért felelős helyettes államtitkár, Nagy Edina és Sonkoly János, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetői és Beke Márton adták át.

Illyés Gyula közművelődési életműdíjra érdemes Dr. Széman Péter, aki az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnökeként, a külhoni magyar közösségek kulturális életének fejlesztése érdekében elkötelezett, példaértékű, a nemzeti identitást erősítő munkát folytat.

Beke Pál-díjban részesült Czink Judit és Varga Albin István. Czink Judit Tolna vármegye közművelődésének szentelt, több évtizedes, kiemelkedő, fejlesztő tevékenységet végez. Varga Albin István kiemelkedő hagyományörző és közösségépítő munkájával és példaértékű szakmai életútjával méltó az elismerésre.

Karácsony Sándor-díjat vehetett át Bubán Levente innovatív és elhivatott közösségépítő munkájának elismeréséül, mely példaként szolgál a fiatal szakemberek számára.

A Közösségeket Támogató Önkormányzat díjat Kiscsősz Község Önkormányzata a helyi közösségek támogatása és együttműködésük elősegítése érdekében végzett példaértékű fejlesztő munkájáért; Mórahalom Város

Önkormányzata az aktív, sokrétű, közösségeket létrehozó, működésüket támogató és velük partnerséget építő munkájáért; és Mezőtúr Város Önkormányzata a helyi identitás erősítése, a mezőtúri kisközösségek és kezdeményezéseik támogatása érdekében végzett tevékenysége elismeréséül vehette át.

Közösségépítő Önkéntes Díjban részesült Deésy Gábor Ádám önkéntes kezdeményezői elismeréseként, amellyel kultúránk és hagyományaink megismertetését és átörökítését szorgalmazza a jövő generációi számára, illetve Erdészné Turcsányi Katalin a közösségek érdekében végzett önzetlen és kitartó munkájáért Heves vármegyében és azon túl, különösen a színjátszás és Kő Pál, a nemzet szobrászművésze hagyatékának gondozásáért.

Közművelődést Támogató díjjal került elismerésre Stumpf Imre Jánosné, Makoldi Gizella és Paluska Zoltán munkássága. Stumpf Imre Jánosné Sátoraljaújhely és térsége kulturális életében végzett elkötelezett szervezői és koordinátori tevékenységének elismeréséül; Makoldi Gizella a magyar kultúra és közművelődés támogatását szolgáló művészi tevékenységének, a Nemzeti Művelődési Intézet épületét gazdagító alkotásainak megbecsüléseként; Paluska Zoltán kultúra és közösségek iránti elkötelezettségéért, a kulturális értékek támogatásáért, különösen az épített örökségek fejlesztéséért és Kepenyes Pál hagyatékának gondozásáért részesült a díjban.

Szívből gratulálunk a díjazottaknak, munkájukhoz szakmai-közösségi sikereket kívánunk!